

Modell Ö 12

Galär om 22 par åror; 1749 års galärtyp med modifierad bestyckning

Skala enligt äldre registerkort 1:24 (ej kontrollerat)

Modellen är i allt väsentligt lik den större (22 par åror) galärtypen från 1749. Helt uteslutet är det inte att den kan ha samband med de galärer med 22 par åror som byggdes 1730-42 - skilnaderna var små. En uppmätning kunde vara befogad. Modellens bestyckning är dock inte den som galärer från 1730-49 ursprungligen förde: en 24- och två 6-pundingar. I stället för den två tunga pjäser: 18- eller 24-pundingar. Detta var en bestyckningsform som avsågs införas på standardgalärerna mot 1700-talets slut. Modellens tillkomstår måste således betrakas som osäkert. En galär av samma typ (bestyckningen oklar) finns i Karlskrona (K 522) efter att tidigare ha tillhört Stockholmssamlingarna. Fotot ÖB 280 på registerkortet föreställer med stor sannolikhet K 522. På registerkortet i Marinmuseum anges att denna galär haft ett SSHM nr A 24 vilket är samma som Ö 12 haft. Enligt SSHMs gamla inventariebok hade K 522 under sin SSHM-tid nr A 23. Möjligheterna till förväxling bör beaktas.

Viktigare är dock att undersöka varför det finns två modeller av samma typ, dock med individuella variationer. Är t ex Ö 12 byggd för att jämföra hur 1749 års standardgalär kunde förbättras? Det bör erinras om hur många diskussioner som fördes om galärtypen under 1700-talet, i synnerhet under perioden 1760-75 då den konkurrerade med Chapmans nya skärgårdsfartygstyper.

En möjlighet som bör prövas vid framtida forskningar om galärer är om Ö 12 kan vara identisk med den modell av galär av ny cert som galärbyggmästaren Olof Acrell omtalar i två brev från februari 1775. De omnämns i Börjesons excerpter på KrA (ej i SSHM-kopian) men har f n inte kunnat spåras. Den första ombyggnaden av galärer enligt ny bestyckningsplan skedde ungefär vid denna tid (Serafimsorden). Modellen kan också vara identisk med den galär av ny cert som överstelöjtnant Aschling 1796 överlät till Stockholmseskaderns modellkammare (Storamiralsämbetet för Arméns flotta, E II a ,Ink handl 20/10 1796, KrA). Ingenting hindrar att detta är samma modell som Acrell byggt på 1770-talet. Modell av ny cert kan emellertid lika gärna avse Ö 13. Slutligen bör nämnas att enligt en anteckning av Börjeson (KrA, ej i SSHM-avskriften) tillverkade skeppsbyggmästaren Uhrlin 1791 en modell av en galär av förbättrad typ. Det kan avse Ö 12 eller Ö 13.